

Univerzita Karlova
Katolická teologická fakulta
Thákurova 676/3
160 00 Praha 6

Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D.

Jabok
Salmovská 8
120 00 Praha 2

Posudek oponenta disertační práce

Název: **Eschatologický význam Ježíšova zmrtvýchvstání**
Vedoucí: **Doc. PhDr. Dr. Mireia Ryšková**
Oponent: **Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D.**

Dizertační práce ThLic. Mgr. Jiřího Dosoudila na téma Eschatologický význam Ježíšova zmrtvýchvstání je velkolepou freskou, podávající přehled dějin novozákonní exegeze pojmu Ježíšova zmrtvýchvstání za minimálně poslední tři dekády, počínaje exegezí Pavlových a pavlovských listů, přes evangelia, listy katolické, Skutky a Zjevení. Jedná se o vyčerpávající přehled interpretací všech důležitých míst týkajících se jak Ježíšova zmrtvýchvstání, tak případných důsledků pro jeho učedníky, resp. křesťany, kdy autor - jak si předsevzal v úvodu - kriticky hodnotí příslušné komentáře a jednotlivé biblické texty sám vykládá.

Práce se mi po formální stránce tedy jeví jako víceméně dokonalá, s exegezí kvalitně řemeslně odvedenou a přijatelnou i přes občasné překlepy, které v textu zůstávají vždy, když se stylisticky cizeluje a když autor vůči svému dílu nabude dostatečné provozní slepoty.

Autor občas se občas dopouští pro mne odvážných, ale u něj doložených tvrzení, jako např. toho, že Ježíš u Mk ve svých předpovědích utrpení věděl, co ho čeká (viz str. 141). Svou práci autor úročí v závěru v pojednání o dvou polohách zmrtvýchvstání, které ovšem spolu souvisí, o poloze eschatologické na konci času, a o poloze přítomné, na kolik se eschatologická koncepce zmrtvýchvstání projevuje v současnosti. Je to nakonec vlastně další varianta neustále probíhající kombinace rahnerovského „již a ještě ne“, eschatologie realizované a prezentní, Boha tam i zde, nevyčerpatelného křesťanského tajemství, které při našem tématu učedníky na otázku, nastíněnou v úvodu, „Již víte, co znamená to, že Ježíš byl vzkříšen?“, nutí v závěru k odpovědi, která by mohla znít takto: „Nevíme, ale poznamenalo nás to natolik, že o tom nemůžeme mlčet“ (srov. str. 331).

Autor ve svém závěrečném pojednání o zmrtvýchvstání nachází východisko v konceptu Boží moci, kterou co do zmrtvýchvstání vidí v Novém zákoně realizovanou a v zákoně Starém předznačenu.

Zdá se mi, že příhodným místem pro další přemýšlení o této Boží moci, vedle mnoha jiných, především těch pavlovských, je pro mne Ježíšova disputace se saduceji (Mk 12,24-27, viz str. 132, a paralelní místa). Ježíšova argumentace ve prospěch zmrtvýchvstání je založena na výkladu zjevení Hospodinova jména Mojžíšovi v Ex 3,14-15.

Chci se zde autora případně zeptat, zda by se v přemýšlení nad konceptem Boží moci na základě Ex 3,14-15 nedalo jít dál a nedalo se ptát dál jaká je identita Boha, který o sobě říká, že jeho jméno je „ehje ašer ehje“. Ježíš říká, že Bůh není Bohem mrtvých, ale živých, a tedy se ptám, zda se ono „ehje ašer ehje“, obvykle překládané jako „jsem, který jsem“ nedá chápat jako „jsem který jsem [bytím] pro tebe“, jsem bytím, které je „pro“, které není jen tak „samo pro sebe“, jak lze dle mého názoru vyvodit z verše 15, kde se zdá, že bytí Abrahámovo, Izákovo a Jakubovo jsou součástí bytí Božího a tedy součástí Božího jména, neboť Hospodin zde přece nakonec říká „to je navěky mé jméno, jím si mne budou připomínat“. Nelze říct, že Ježíš svou tezi „Boha živých, nikoli mrtvých“, díky kterému existuje vzkříšení, vyvozuje nikoli z Boží moci, ale vůbec z podstaty Boží jako takové? Jinými slovy, lapidárně řečeno, „je-li Bůh, pak je nutně i vzkříšení, není-li Bůh, pak není nic“?, či jinak, lze oddělovat Boha od „Boží moci“?, což je jedním z aspektů úvahy, zda můžeme Boha oddělovat od jeho vlastností, a zda není možné např. namísto tvrzení „Bůh je milosrdný“ říci, že „Bůh je milosrdenství“ samo? Omlouvám se, pokud se toto uvažování zdá zavádějící a mimo téma, netrvám na jeho další reflexi při obhajobě, jen zde nabízím prostor k dalšímu přemýšlení potom.

Já osobně práci považuji za velmi zdařilou a plně doporučuji její přijetí.

V Praze, 17.9.2023

Dr. Ing. Ladislav Heryán, Th.D.